

చిక్కడు

మన రాష్ట్రంలో అన్ని రకాల చిక్కడు కలిసి 26,146 హెక్టార్లలో సాగుచేయబడుతూ 3,13,752 టన్లుల దిగుబడినిస్తున్నాయి. చిక్కడు లేత కాయలను కూరగాయగా, ఎండిన విత్తనాలను పవ్వుదినుసులుగా వాడతారు.

వాతావరణం : ఉష్ణ మండల పంట. చలికి, అతి వేడికి తట్టుకోలేదు.

రకాలు

పందిరి రకాలు

పూసా ఎల్లీ ప్రొలిఫిక్ : కాయలు సన్గగా కొడవలి ఆకారంలో ఉండి 9.3 సె.మీ. పొడవు, 1.5 సె.మీ. వెడల్పుతో ఉంటాయి. ఎకరాకు 14 టన్లుల దిగుబడినిస్తుంది. పంటకాలం : 200-215 రోజులు.

దీపొలివాల్ : కాయలు చాలా పొడవగా (18.4 సె.మీ.) లేత ఆకుపచ్చరంగులోను, గిజలున్న దగ్గర ఉభ్యాత్మగాను ఉంటుంది. కాయ వెడల్పు 2.5 సె.మీ. ఎకరాకు 6-8 టన్లుల దిగుబడినిస్తుంది. పంటకాలం : 200-210 రోజులు.

పూసాసెమ్-2 : గంజ విత్తిన 120 రోజుల్లో కాపుకొస్తుంది. కాయ గుత్తలు ఆకుల పైభాగంలో నిలబడి కనిపిస్తాయి. ఒక్కే గుత్తిలో 11-13 కాయలు కాస్తాయి. కాయ పొడవు 15-17 సె.మీ. వరకు ఉంటుంది. ఈ రకం పేనుబంక, తేనెమంచ పురుగులను, కాయతొలిచే పురుగులను, చలిని కూడా తట్టుకొంటుంది. ఎకరాకు 13.7 టన్లుల దిగుబడినిస్తుంది. పందిరి వేసి పెంచితే 22 టన్లుల వరకు దిగుబడి వస్తుంది.

పూసాసెమ్-3 : ఒక్కే గుత్తికి 10-12 కాయలు కాస్తుంది. కాయ పొడవు 15 సె.మీ. దిగుబడి : 17 టన్లులు/ ఎకరాకు. పందిరి వేసి పెంచితే ఎకరాకు 27 టన్లుల వరకు దిగుబడినిస్తుంది. ఆకుమచ్చ, పైరస్ తెగుళ్ళను, పేనుబంక, తేనెమంచ, కాయతొలిచే పురుగులను తట్టుకుంటుంది.

ఆర్.ఎన్.డి.-1 : అధిక దిగుబడినిచేసే పందిరి చిక్కడు రకం. విత్తిన 130-150 రోజుల్లో పూతకు వచ్చి 15-20 సె.మీ. పొడవుగల కాయలు గుత్తలుగా కాస్తుంది. పంటకాలం : 210-240 రోజులు, దిగుబడి 150-180 క్లీంటాళ్ళు/ఎకరాకు. కాయలు రవాణాకు అనుకూలం. కాయలు కోసిన నాలుగైదు రోజుల వరకు ముడతలు పడకుండా తాజాగా ఉంటాయి. కాయలు వందేటప్పుడు రుచి, వాసన కలిగి ఉంటాయి.

పొద రకాలు

అర్జుజయ : విత్తిన 55 రోజుల్లో కోతకు వస్తుంది. కాయలు లేత ఆకుపచ్చరంగులో కొద్దిగా వంపు తిరిగి ఉంటాయి. దిగుబడి : 4.8 ట/ఎ.

అర్జువిజయ : విత్తిన 50-60 రోజులలో కోతకు వస్తుంది. కాయలు పొట్టిగా, ముదురాకుపచ్చ రంగులో, వాసన కలిగి ఉంటాయి. దిగుబడి : 4.8 ట/ఎ.

విత్తే సమయం : తీగ (పందిరి) రకాలను జూన్ రెండవవారం నుండి జూలై చివరి వరకు, పొద రకాలను ఖీరీఫ్ (జూన్-జూలై), రభీ (సెప్టెంబర్-అక్టోబరు), వేనవి (జనవరి-ఫిబ్రవరి) కాలాల్లో విత్తుకోవచ్చు.

విత్తన మోతాదు : ఎకరాకు తీగ రకాలకు 0.8-1.2 కిలోలు, పొద రకాలకు 12-16 కిలోల విత్తనం కావాలి.

విత్తన శుద్ధి : కిలో విత్తనానికి 4 గ్రా. ట్రైకోడెరాక్టో, 2 గంాల తర్వాత 3 గ్రా. కాప్టోన్ లేదా డైరమ్సో విత్తనశుద్ధి చేయాలి.

నేల తయారి మరియు విత్తటం : నేలను పదును వచ్చేవరకు 4-5 సార్లు బాగా దున్నాలి. పందిళ్ళ పై పెంచే పంటకు 2-2.5 మీ. దూరంలో కాలువలు చేసి 1.5-2.0 మీ. దూరంలో పాదులు చేసి ఒక్కే పాదులో

30×3-4 విత్తనాలు పెట్టాలి. విత్తే ముందు కిలో విత్తనానికి 1 గ్రా. కార్బండైజేమ్ కలిపి విత్తనశుద్ధి చేయాలి. 30×30×30 సె.మీ. గుంటల్లో విత్తి వెంటనే నీరు కట్టాలి. 5-7 రోజుల తర్వాత బలమైన రెండు మొక్కలుంచి మిగిలినవి పీకి వేయాలి.

ఎరువులు : ఎకరాకు 4-5 టన్నుల పశువుల ఎరువును వేయాలి. ఎకరాకు 24 కిలోల భాస్పరం మరియు 12 కిలోల పొట్టాష్టో పొటుగా మొదటి దఫా 15 కిలోల నుత్రజని వేయాలి. రెండవ దఫా 15 కిలోల నుత్రజనిని విత్తిన 30 రోజులకు వేయాలి. ఎరువులు వేసిన వెంటనే నీరు కట్టాలి.

అంతర కృషి : పాదుల్లో మట్టిని గుల్లగా చేయాలి. తీగసాగే దశలో నులక తాడుతో కట్టి తీగలను పందరిపైకి పాకించాలి.

కలుపు నివారణకు పెండిమిథాలిన్ మందును ఎకరాకు 1.25 లీ. లేదా అలాక్సోర్ 1.0 లీ. (తేలిక నేలలు), 1.25 లీ. (బరువు నేలలు) చౌప్పున 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి నాటిన 48 గంటలలోపు పిచికారీ చేయాలి.

నీటి యాజమాన్యం : పాదుల్లో 2-3 సె.మీ. లోతుగా ఎండినపుడు నీరు కట్టాలి. పాదుల్లో నీరు నిలువకుండా చూడాలి. వర్షాలు లేనపుడు 10-15 రోజుల వ్యవధితో నీటిని ఇవ్వాలి.

సస్యరక్షణ

పెంకు పురుగు : మొక్కల మొదటి దశలో ఆకులను కొరికి తిని నష్టం కలుగజేస్తాయి. దీని నివారణకు కార్బరిల్ 2.5 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

పేనుబంక మరియు తామర పురుగులు : ఇవి ఆకులు మరియు పూలపై ఆశించి రసాన్ని పీల్చడం వలన మొక్కలు పండుబారి గిడసబారిపోతాయి. దీని నివారణకు డైమిథోయెట్ లేదా మిట్రైల్ డెమటాన్ లేదా ఫిప్రోనిల్ మందు 2 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి 10 రోజుల వ్యవధితో పిచికారి చేయాలి.

కాయతోలుచు పురుగు : పూత, కాయ దశల్లో ఆశించి కాయల్లోని పదార్థాలను తినేయడం వలన కాయల నాణ్యత తగ్గిపోతుంది. దీని నివారణకు ఎండోసల్ఫాన్ లేదా మలాధియాన్ 2 మి.లీ. లేదా కార్బరిల్ 3 గ్రా. లేదా ప్రోఫెనోఫాన్ 2 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి. పూత దశ నుండి మొదలు పెట్టి 10 రోజుల వ్యవధితో మరల పిచికారి చేయాలి.

తుప్పు తెగులు, అంత్రాక్సోన్, ఆకుఎమ్చ్ తెగులు : ఆకులపై, కాయలపై మచ్చలు ఏర్పడి కాయల నాణ్యత తగ్గి, మొక్కల పెరుగుదల ఆగిపోతుంది. దీని నివారణకు కాపర్ ఆక్స్క్రోరైడ్ 3 గ్రా. లీటరు నీటిలో కలిపి పిచికారి చేయాలి.

వేరుకుళ్లు తెగులు : లేత మొక్క మొదళ్లు కుళ్లిపోతాయి. విత్తనాన్ని థైరమ్ 3 గ్రా./కిలో విత్తనానికి కలిపి విత్తనశుద్ధి చేసి విత్తడం ద్వారా దీన్ని నివారించవచ్చును.

కోతకోయటం, దిగుబడి : విత్తిన 120-130 రోజులకు మొదటి కోత కొస్తుంది. కాయలు ముదిరి పోక ముందు లేతగా ఉన్నపుడే కోయాలి. తీగ రకాలయితే ఎకరాకు 3-5 టన్నులు, పొద రకాలయితే 1.5-2.5 టన్నుల దిగుబడినిస్తాయి.

చిక్కదు సాగుపై మరిన్ని వివరాలకు సంప్రదించాల్సిన చిరునామా **251వ పేజీలో** ఇవ్వబడింది.